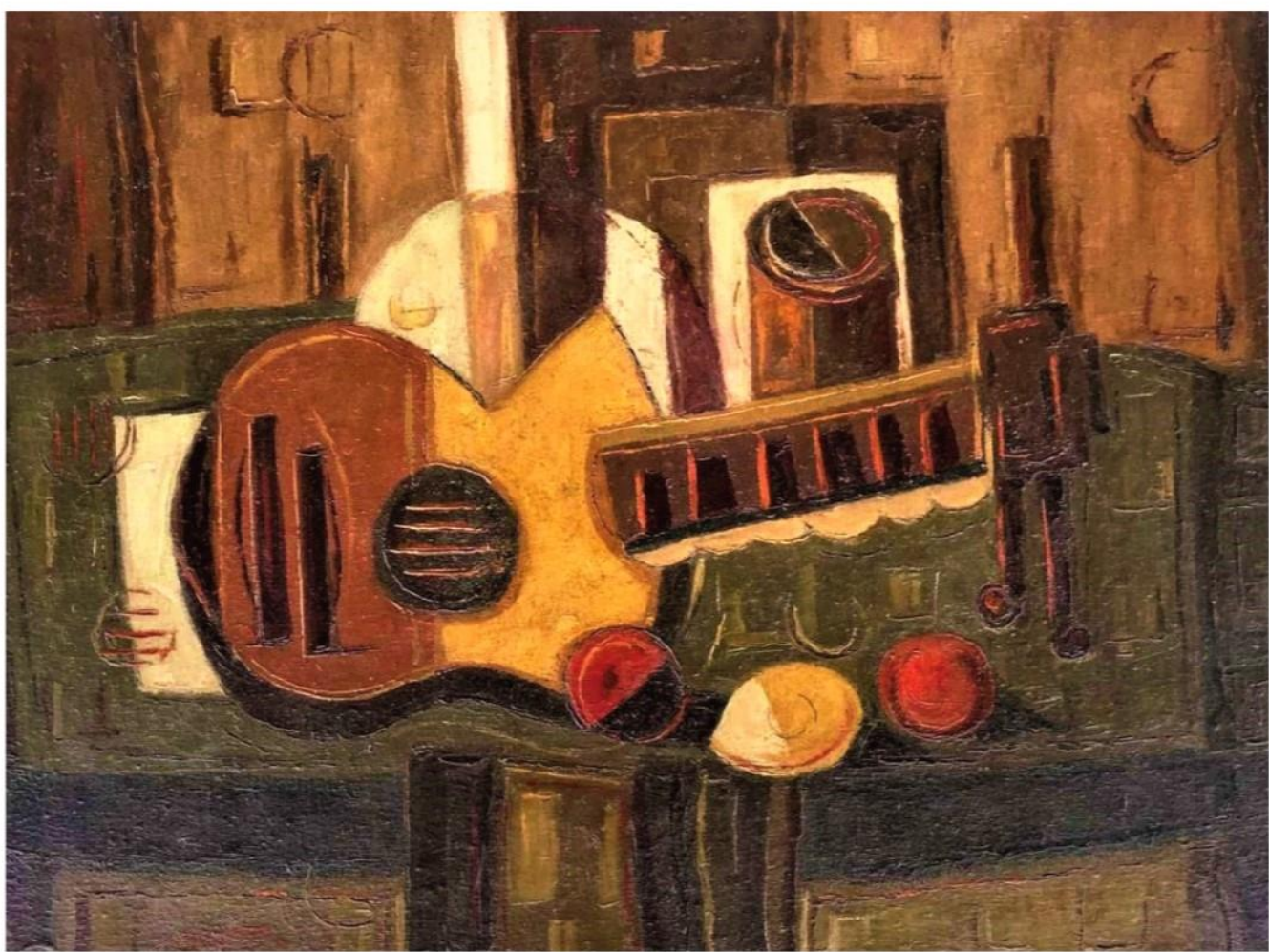

Miroslav Pelikan

AKVARELI I TEMPERE

AKVARELI I TEMPERE

Javnost je bila nadasve zatečena. Ugledni umjetnik Leo Barić, profesor na likovnoj akademiji, akademik, autor renomiranog djela, prisutan u svakoj vrjednijoj zbirci, naglo je umro.

Tabloidi nisu niti jednom riječju spomenuli zdravstveno stanje Lea Barića, naime, njihov ih nos nikada do sada nije prevario. Crpeći informacije iz svih izvora, vladali su informativnim sustavom, kontrolirajući istodobno i njihov plasman, od sadržaja do intenziteta. Doista, iznenađenje za sve. Barić je odjednom otišao, ostavljajući iza sebe prazninu. Cijelog se života borio da dokaže svoju umjetničku supremaciju, zgazio je pa i uništio mnoge oponente, kako umjetnika tako i kritičara.

Ostala je samo neutješna udovica koju su već počeli salijetati mnogi emisari različitih

organizacija i udruga, a kojima bi radi bolje budućnosti dobro došla koja Barićeva slika... Da, Barić je imao i sina koji je živio u inozemstvu, ali po svemu sudeći daleko od umjetnosti i umjetnika.

Naravno, Barić je za života stekao poprilično, od nekretnina do umjetnina i novca. Za njegov se život nisu vezivale afere ili skandali. On je bio samo predator u kavezu umjetnosti.

Barić je umro od galopirajuće zloćudne bolesti, vjerojatno u teškim mukama koje ni suvremena medicina nije mogla umanjiti. Manje-više, to je bilo sve što je prosječni poklonik umjetnosti o Bariću znao. No, isto tako, svaki je poklonik umjetnosti znao da je sada najbolje vrijeme da se trži s Barićevim umjetninama.

Ubrzo iza umjetnikove smrti priređena je i kritička izložba djela Lea Barića. Doista, djelo umjetnika bilo je veliko. Njegov razvojni put protkan iznimnom osobnošću iznjedrio je zacijelo jedno od najznačajnijih opusa suvremene likovne umjetnosti.

Svakako, na izložbi su se pojavile i slike koje su bile privatno vlasništvo obitelji Barić.

Umjetnik je znao najbolje odabrati. Sami dragulji krasili su kolekciju obitelji Barić. Javnost se odužila velikom umjetniku nazvavši jednu ulicu imenom u novom dijelu grada. Predlagalo se da najznačajnija likovna nagrada ponese Barićevo ime, no kako su se pojavili i neki glasovi protiv, odlučeno je da se prička s preimenovanjem nagrade.

Gospođa Barić dobila je visoku državnu mirovinu s molbom visokih dužnosnika, pače samih ministara, da ne rasprodaje Barićeva djela a ako baš mora neka se prvo obrati državi.

I sve bi bilo lijepo i mirno, da se nije pojavio Barićev sin David. Bio je nezadovoljan oporukom. Naime, ništa nije dobio. Niti jednog crteža.

Mediji su dodatno raspirili vatru, podgrijali javnost, kakav je to uopće čovjek, taj Barić? No, oporuka se nije mogla osporiti. Istodobno mediji su javljali kako oporuka krije klauzulu po kojoj gospođa Barić samo kontrolira stanje Barićevih djela. Drugim riječima, niti ona nije posjedovala ništa što bi imalo veze s Barićem. Naime, kuća u kojoj je Barić živio i stvarao, prerasti će

vremenom u muzej sa svim umjetninama koje su pripadale obitelji. Na temelju oporuke, udovica Barić se nakon nekoliko mjeseci iselila iz kuće u iznajmljeni stan. David Barić se ponovno vratio iz inozemstva, no mediji nisu zabilježili kontakte s majkom.

Uskoro je Barićeva kuća pretvorena u muzej, školarci su je rado posjećivali, posebno studenti koji će svoj život posvetiti umjetnosti.

Cijene Barićevih slika nisu padale, no prodavale su se sve rjeđe. Nekako, kao da je Barić izašao iz mode. Oporuka nikoga više nije zanimala. Mediji nisu ni primijetili da je u Domu za nemoćne umrla udovica Barić. David Barić povremeno bi dolazio iz inozemstva držeći vatrene govore protiv svoga oca, no uskoro je i on posve prestao s takvom aktivnošću, nitko ga više nije slušao. I tako bi interes javnosti za djelo i oporuku posve nestao da radoznali slobodni novinar Maks Kraus nije pronašao jednu individuu, koja je tvrdila da su slike koje je Barić izlagao i prodavao kao svoje, slike njegovog pokojnog oca Lovre Katnika, nesretnika koji je prije par godina umro u umobolnici, u

kojoj je nažalost proveo najveći dio svoga života.

No, sin Katnikov nije posjedovao niti jednu sliku svoga oca, niti jedan dokaz.

-Kako bih je mogao imati, kada mu je Barić sve odnio-opravdavao se on.

U umobolnici se ubrzo pokazalo kako je pokojni pacijent Lovro Katnik ponekad slikao, uglavnom su to bili crteži olovkom koji su uredni bili arhivirani u njegov bolesnički karton. No, bolničar Peterle sjetio se da je Katnik slikao i u akvarelu i s temperama, no rijetko a i njemu je doktorica rekla da su crteži olovkom bitni i da na njih obrati pozornost. Što je bilo s akvarelima i temperama Peterle nije znao. Vidio je Katnika da ponekad radi s bojama, ali ne zna gdje su ti listovi, vjerojatno ih je sam Katnik uništio.

-A i ove bi crteže olovkom , da mu ih nisam oteo, završio je svoju priču bolničar Peterle.

Nije bila niti tajna otkuda Katniku vodene boje i tempere, svi su ih u ustanovi mogli koristiti, pa i u svojim sobama.

Ipak istraga je došla i do drugoga bolničara u mirovini ,Kocijana. On nije ništa ni o čemu

čuo, osim prisjećanja na nekoliko incidenata koje je imao s Katnikovim posjetiteljima. Kocijan ih je zatekao kako prekopavaju po njegovim stvarima u bolničkoj sobi. Katnik je bio vani pa ga je iznenadilo što oni tu rade. Ti su ga posjetitelji kasnije prijavili, pa je premješten na drugi odjel.

Naravno, Katnikov sin je znao što su tražili.

-Tražili su možda skrivene slike, misleći kako je moj otac nešto sakrio..

Istodobno, bilo je jasno novinaru da Katnik nikada nije naslikao niti jedno platno koje je potpisao Barić. Bilo je neprijeporno kako je ipak Barić ipak naslikao sve svoje slike, jadni je Katnik samo izmislio Barićeve slike. Kraus je već mislio odustati od priče o Bariću kada je bolničar Peterle poslao kratko pismo novinaru u Dnevni list.

„Poštovani gospodine Kraus

Da ne duljim, ostalo mi je još malo dana.

Davno sam, sasvim slučajno pokazao jedan Katnikov akvarel gospodinu Bariću koji se tada poslom zatekao u bolnici. Uređivali smo glavnu dvoranu pa je Barić pozvan kao savjetnik. Tada je on još bio mlad i nepoznat slikar. Oduševio se kada sam mu pokazao Katnikovu sliku. Uzeo ju je i rekao

mi: Donesite mi svaku njegovu sliku. Crteži ga nisu zanimali. To je bio sitni novac koji mi je Barić davao. Naša je suradnja trajala desetljećima. Ovo u novinama jako me je uznemirilo. Zbogom. Peterle.

P.S. Šaljem i jedan akvarel koji se jako davno meni svidio. To je pravi Katnik.

Odmah sam prepoznao čuvenu Barićevu „Kompoziciju za gitaru i dvije jabuke“. Ispred Krausa nalazio se stvarni predložak, Katnikovo djelo.

Kraus je uskoro objavio cijelu priču i javnost je bila u potpunosti šokirana. Barić je cijeli svoj život kopirao, precrtavao, preslikavao, k vragu, imitirao jednog Katnika.

No ništa se nije dogodilo, obojica su mrtvi a Barićeve slike ponovno dobro idu. Kraus posjeduje jedinu Katnikovu sliku i ni za kakve novce ne želi je prodati.

Miroslav Pelikan

Slika na naslovnici: Carlos-moretto / Guitarra